

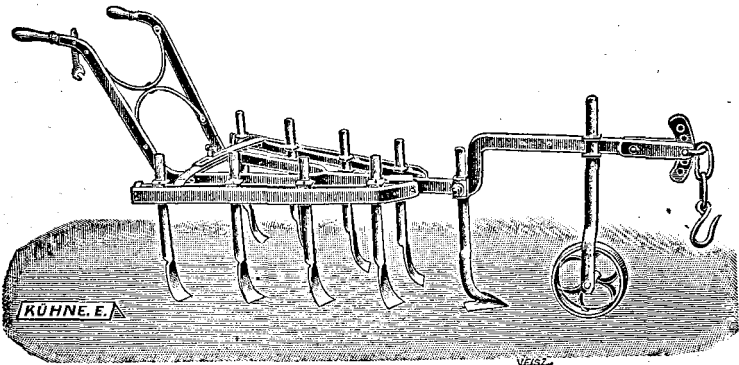
*F. ...
Tökéletesen*

ERDELYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. MAJUS 12.

19. SZÁM.

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára által **MOSONBAN**

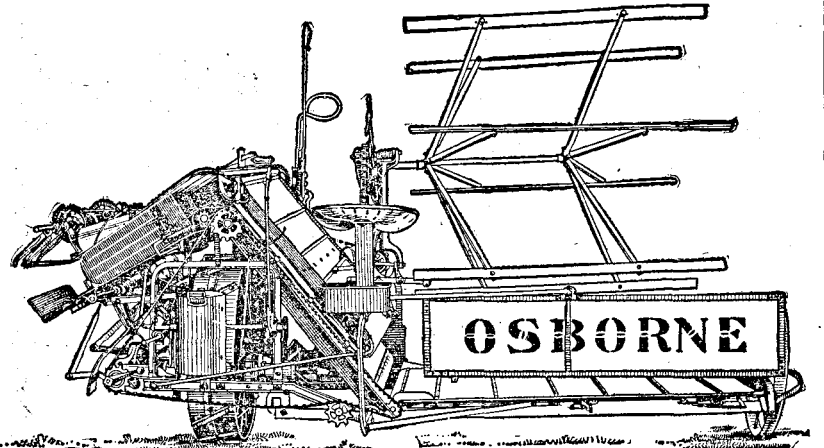
elismert gondos kivitelben szállítanak:

1672

MINDENMŰ EGYSOROS KAPALÓESZKÖZÖK: — Columbia Cultivátorok, Kerrmann kapálók. —
LAASS rendszerű többsoros KAPALÓGEPEK,

— Burgonyamivelő eszközök, Szénagereblyék, Szénaforgatók. —

„OSBORNE”

kéveköti és marokrakó aratógépek, fűkaszaló gépek, stb.

FŐRAKTÁR:

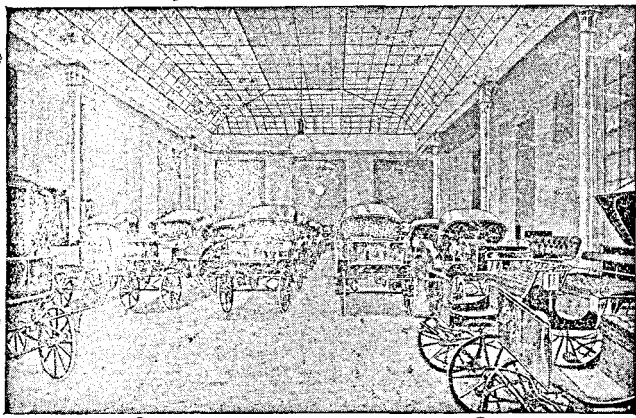
FIÓKRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57a Temesvár, Gazdandvar.

A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiaru esernök szövetség,
mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja. **VII., Rákóczi-út 72.**

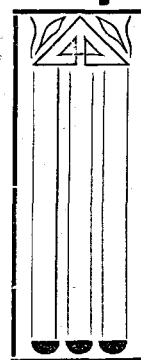
Kocsiarucsnak

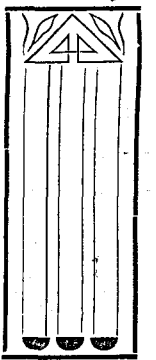
BUDAPEST,
VII., Rákóczi-út 72.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik raktáron tartatnak. 1875

Drössler Károly cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

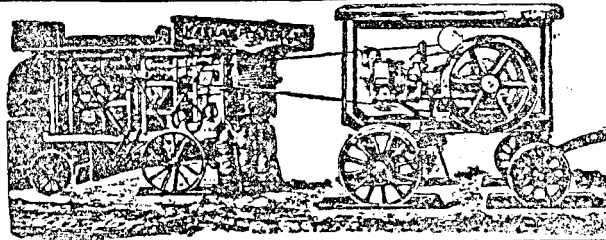
Magánjáratokat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakazalókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

Arajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselek jutányos feltételek mellett felvétetnek. 1884

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelési

„GLÓRIA”
benzin-petrolin motorok és motor-cséplőkészletek gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43
szerezhetők be jótállással legolcsóbb árban. 3—5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni. — Használt gőzgépek cserébe vétetnek. —

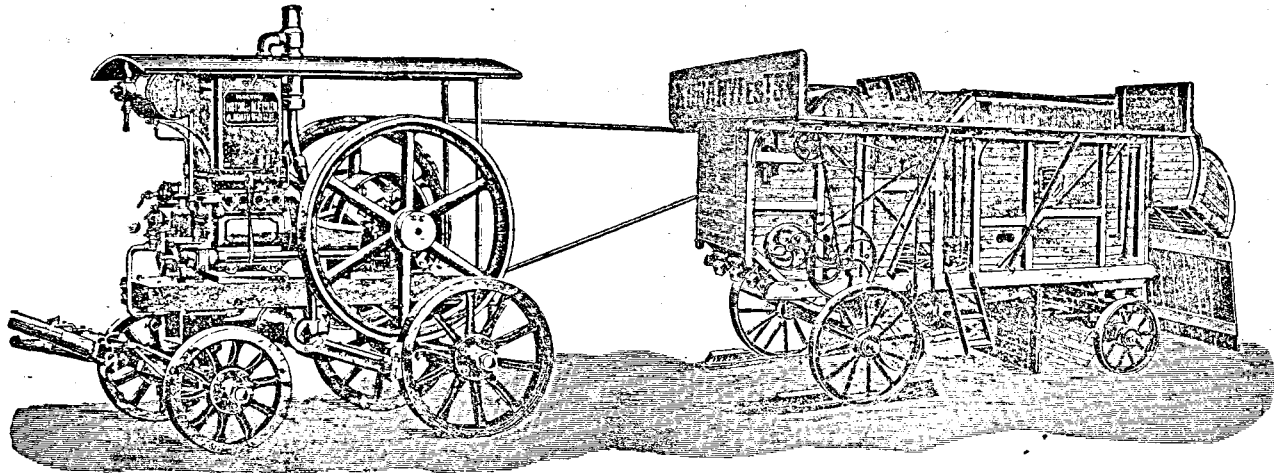
LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGEPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGEPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZÍVESEN KÜLDÖNK ARJEGYZÉKET ÉS KÖLTSEGVETÉST

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

A legolcsóbb üzemű
Korányi-féle
Bensin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.
Állandó legnagyobb gépkiállítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

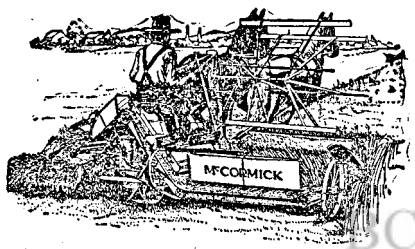
Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és lóerőnként **1-2 fillér.**

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyáros több mint 20 éven át bevált kitünő rendszerű
uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felágosítással és ajánlattal készsége-
gel szolgál magyarországi vezérképviselése, a: Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

1707

Kedvező fizetési feltételek.

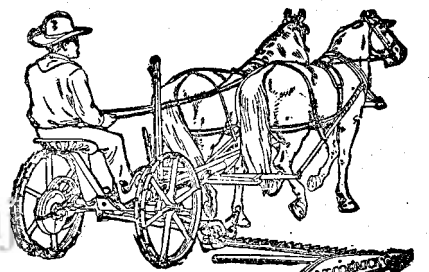
Kévekötő-aratógép.

M^c. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

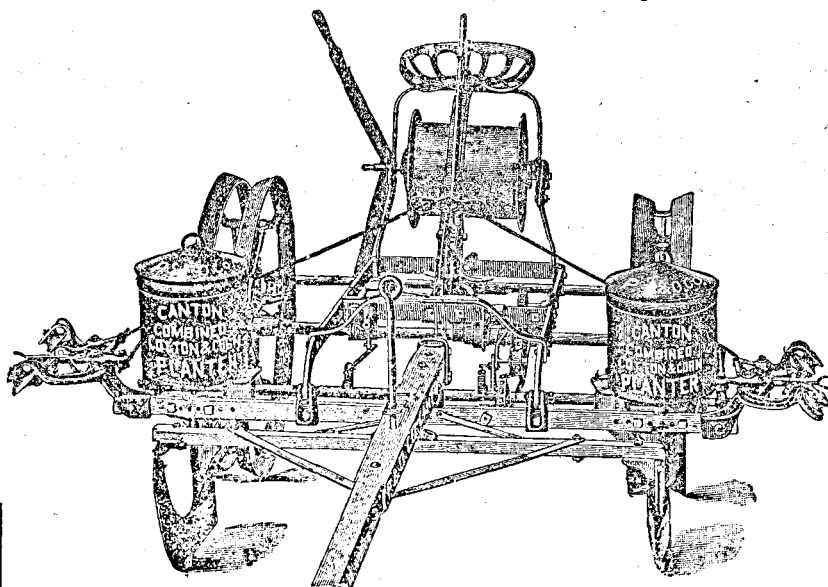
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4” fűkaszalógép.

Különleges gépek:

- Kévekötő-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszalógép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszártépőgép
- Tengeri-morzsológép

„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom.
négyzetben ültet.

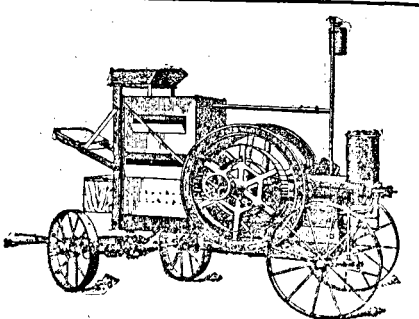
Eredeti amerikai benzín-motorok takarmánykamra és cséplőgép-
hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

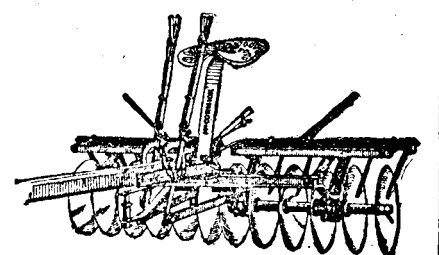
Állandó gépkiállítás Budapesten

Különleges eszközök:

- Tárcsás borona,
tarlóhántásra és vetőszántásra.
- Rugófogas borona,
lazításra.
- Aczél-lókapá,
tengeri- és burgonyakapálásra.
- 14 fogas cultivator.
- Istállótrágya-szórókocsi.

Benzin-Lokomobil.

Tárcsás borona.

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi
árakon szállít a
„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LÓF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Álljunk a mellé, a mi a mienk	269
Néhány szó a gazdákhöz. <i>Patrubány Miklós.</i>	270
Hogyan védekezzünk esetleges takarmányhiány ellen?	271
A szélmotorról. <i>Báró Kemény József.</i>	272

Egyleti élet:

Meghívó.	272
------------------	-----

Vegyes közlemények.

A székely kiállítás. — Forster Ferenc. — Mezőgazdasági érdekképviselő. — A mezőgazdasági szeszkontingens megváltása. — A kender és lentermelés föllennítése. — A gőzdasági tudósítók. — A viharágyuzás vége. — Birtok-statisztika. Összehasonlító termelési kísérletek takarmányrépamaggal.	273
---	-----

Hirdetések.

Milyen takarmányrépamagot használjunk?

LINHART GYÖRGY tanár ur a m. kir. növényélet és kórtani állomás vezetője írja:

„Az impregnált répamag már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend, főleg azért, hogy gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répanövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek. Ez oly elvitázhatatlan tény, a melyet letagatni nem lehet.

KERPELY KÁLMÁN gazdasági akadémiai tanár ur szavai:

„Ugy tapasztaltam, hogy az impregnált mag gyorsabban fejlődik, erőteljesebben csirázik, korábban kel ki a földből, mint a nem impregnált mag.”

Ezen tények világosan rámutatnak arra, hogy csakis **selektált répából származó impregnált répamagot vessünk!**

Annál is inkább, mert az összehasonlító kísérletek is beigazolták, hogy az **impregnált magból nyert répák sokkal tovább és jobban tartják magukat**, mint a nem impregnált magból.

Mauthner Ödön,
cs. és kir. udvari magkereskedése
BUDAPESTEN.

1002

Álljunk a mellé, a mi a mienk.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének vezérképviselője van Kolozsvárrt, az Erdélyi Gazdasági Egylet székházában!

Rövid a híradás. Köznapinak látszik. Pedig nem azt mondjuk: egygyel több . . . Hanem azt hirdetjük: ime itt a mienk! Végre megértük, hogy a magyar gazdatársadalom által alkotott első és egyetlen valóban magyar biztosítási intézmény a mi szűkebb hazánkba is gyökeret hajtott. Rajta leszünk, hogy ez a rég várt hajtás tereblyes fává nőjön s az mielőbb virágot és gyümölcsöt is hozzon.

A vezérképviselő védnöksége az alábbi felhívást intézte az erdélyi hazarész gazdáihoz:

„Mélyentisztelt Gazdatárs! A Gazdák Biztosító Szövetkezte Kolozsvárott — az Erdélyi Gazdasági Egylet támogatása mellett és alulírottak védnöksége alatt — felállította kolozsvári vezérképviselőjét Kolozs, Maros-Torda, Besztercze-Naszód, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Alsó-Fehér, Kis-küküllő, Udvarhely, Fogaras, Szeben és Hunyad megyékre kiterjedőleg. Ebből az alkalomból kifolyólag tisztelettel felszólítjuk erdélyi gazdatársainkat, hogy ezen egyetlen teljesen magyar pénzen alapított és szövetkezeti alapon álló biztosító intézetünket tűz-, jég- és életbiztosításainknak ezen szövetkezetnél való feladásával támogatni sziveskedjenek. A Gazdák Biztosító Szövetkezte megalakításának eszméje a közszükségből folyt és az 1899-iki szegedi gazdakongresszuson nyert életet, a midőn az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kezdeményezése és megbízásából néhai gróf Széchenyi Imre megdönthetetlen érvekkel támogatott javaslatában kimutatta, hogy a részvénytársaságok kartellje ellen védtelenül álló gazdaközönség érdekében ily szövetkezeti alapon álló intézményre feltétlenül szükség van. A Gazdák Biztosító Szövetkezte meg is alakult a magyar kormány támogatásával már a következő évben, 1900-ban s működését azonnal megkezdve, rövid hét év alatt hivatottságának oly fényes bizonyosságát adta, hogy

a gazdaközönség támogatását minden körülmény között megérdemli.

Alapítványi tőkéje	1,970.340.— K
Biztosított tőkéje	
összes ágazataiban	307,881.596.— ”
Összbevétel a múlt évben	1,698.543.35 ”
Tartalékja	760.668.16 ”

Az üzleti feleslegekben a tagok alapszabály szerint díjaránylagosan részesülnek és a szövetkezet ilyképp nemcsak altruisztikus, de egyszersmint nemzeti missiót is teljesít, mert a magyar pénzt tagjainak visszaadva — a hazában tartja. Önmagunkat pártoljuk tehát, ha a Gazdák Biztosító Szövetkezeténél biztosítunk. A Gazdák Biztosító Szövetkezte ma már egy nagyarányú fejlődési fokon áll és teljes biztonságot nyújtó intézet, melynél bárki is a legnagyobb megnyugvással biztosíthatja javait. Díjtételei a részvénytársaságokéival mindenhol kiállják a versenyt; kárfizetéseit haladéktalanul eszközli. A szövetkezet elfogad biztosításokat tűz- és jégkár ellen és az ember életére, különféle módozat szerint. A kolozsvári vezérképviselő vezetésével Csillag Béla Károly ur, a központból kiküldött titkár van megbízva, aki a kiállítandó kötvényeket és az elintézendő leveleket Tokaji László gazdasági egyleti titkár urral együtt fogja aláírni. Mindennemű felvilágosítással a vezérképviselő készséggel szolgál. A Gazdák Biztosító Szövetkezetének igénybevételét ismételten hathatós figyelmébe ajánlva, vagyunk

hazafias tisztelettel:

Báró Bánffy Ernő s. k.
Erd. Gazd. Egylet elnöke,
birtokos.

Hatfaludy Ernő s. k.
birtokos.

Gróf Wass Jenő s. k.
Erd. Gazd. Egylet vál. tagja,
birtokos.

A felhívás hangja keresetlen és komoly. Tartalma meggyőző és gondolkodásra intő. Egy közszükséget szolgáló és kielégítő, rohamosan fejlődő intézmény megfontolt terjeszkedésének hírül adása e körlevél.

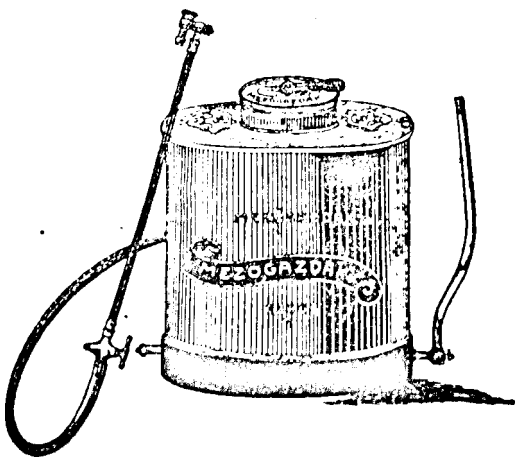
Nem ígér aranyhegyeket. Nem provokál ellenkező érdekeket. Csupán bemutatja magát olyanul — a milyen. Itt vagyok, a

Most jelent meg tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk, amelyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők jutányos árai felvannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezte,

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Ara drb.-ként 42 K.

1006

tietek vagyok. Ekkorára nőtem, még nagyobb óhajtok lenni. Ti hoztatok létre: állatok mellém és támogassátok énbennem önmagatokat.

Nem szándékunk támadni a régi, részvénytársasági alapon működő biztosítási intézményeket. Sok hatalmas és derék intézet alapított fiókot a mi földünkön. Egyik-másik palotát is épített nagyobb városainkban. A legtöbb intézet számos jól szítnált magyar, vagy magyarrá lett existenciával is gyarapította nemzetünket.

Ez mind szép és ügyes dolog. De! Valamennyi részvénytársasági intézet részvényei külföldi zsebekben vannak. Irtó sok millióra megy az a biztosítási díj, amit évente a magyar gazdaközönség az idegen tőke nyereségeként kifizet. Ezekből a milliókból mi soha egyet sem látunk viszont. Az a néhány nagy palota: csupán apró tört számokban kifejezhető % -át képezi az intézetek egy-egy évi tiszta hasznának. A kifizetett károk pedig még egy intézetet sem tettek tönkre. Nem nagyon merész állítás az, ha azt mondjuk, hogy haszon tekintetében a biztosítási üzlet nem messze marad el például: a patikától.

Hát ne fizessük tovább is oly nagy arányokban ezt az idegen orvosságot!

Sőt, fokozatosan reá kell térnünk arra az útra, amelyen már a mi szükségleteinket teljesen magunk fedezzük.

Ez a szövetkezeti alapon álló intézet, melynek nyereségei nem mennek külföldre, hanem a gazdák pénztárába folynak vissza, fog minket legbiztosabban arra az útra reá vezetni. Minél többen biztosítunk nála, annál erősebb lesz és fokozatosan: annál olcsóbb lesz. Díjtételei már ma is jóval mérsékeltőbbek bármely más intézeténél.

Az a — más oldalról terjesztett — ellenérv, hogy a kárösszeg kifizetése, az alaptőke kisebbsége miatt, kevésbé biztos, mint a régibb r. t. intézeteknél — teljességgel meg nem áll és ezzel csak azokat lehet befolyásolni, akik nem szoktak, vagy nem tudnak gondolkodni. Hiszen a biztosítási üzlet oly biztos számításokon alapszik, hogy ilyesmi feltétlenül ki van zárva.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete különben is kinőtt már abból a korból, amelyben valamely intézménynek mesékkel ártani lehet.

Erdélyrészi Gazdák!

Álljunk mindnyájan a mi intézetünk mellé egy akarattal és megingathatatlanul! Az a három név, amely a felhívás alatt van, mindnyájunknak elég jó arra, hogy őket követhessük.

Az »Erdélyi Gazdasági Egylet« pedig, amely már majd egy évtizede küzd azért, hogy a szövetkezeti biztosítást Erdélybe

behozza, több mint egy fél százada szolgálja a ti érdekeiteket. Nyugodt lélekkel mehettek utána. És ne hagyjátok cserben épen akkor, amikor egyik legvitálisabb érdeketek megvédelmezésére törekszik.

Biztosítsunk mindnyájan a »Gazdák Biztosító Szövetkezeténél!«

Azt pártolva — magunkat pártoljuk!

Néhány szó a gazdákhöz.

Az extenzív vagyis külterjes gazdálkodásnak ott van létjogosultsága, hol kevés a munkás, rosszak a közlekedési utak, nincs vasuti állomás, a fekvése távol van a nagyobb városoktól illetve a termények értékesítési goepontjaitól.

A gazdálkodásnak ez irányba való fejlesztése mondhatni még nagyobb körültekintést, szakértelmet, előre megállapított rendszert követel, mint az intenzív; jóllehet ez első pillanatra, az elnevezéseket véve alapul a laikus előtt paradoxonnak látszik, de így van, mivel az állattenyésztésnél egy rosszul választott irány avagy egy rossz irányba indított keresztezés olyan hibákat okozhat, melyeket csak évtizedeken át lehet kijavítani.

Az extenzív gazdálkodás a kulturnövények termesztését leszállítja a minimumra, jóformán csak annyi gabonát termel, amennyi a ház és gazdaság szükségletére okvetlen kell, hogy azért a gazda pénzt ne adjon ki, hanem előtérbe lép a szarvasmarha, sertés, juh és baromfi tenyésztés. A ló-tenyésztést szántszándékkal hagytam ki, mivel az még a régebbi állatárak mellett is a gazdaságnak egy luxus tenyésztési ágát képezte, nagy rizikóval járt, emellett pedig nincs a lónak más relatív értéke, mint a remondo ár, mely a mai állatértékekkel nem versenyezhet s ha a hadügyminiszter nem emeli fel a remondo átlagos beszerzési árát, akkor majd évek múlva nem lesz honnan beszereznie a pótlókat, mivel a gazdának saját jól felfogott érdekükből kifolyólag fel kell hagyniok a rizikóval sok költséggel és gyöngé értékesítéssel járó lótenyésztéssel.

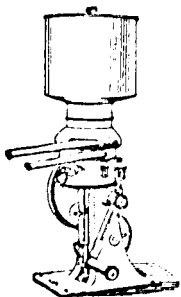
Mielőtt azonban a gazda az extenzív gazdálkodásra rátér, vessen számot a rendelkezésére álló pénztőkével, mivel eltekintve a magas állatáraktól a gazda állattenyésztéséből momentán jövedelmet nem produkálhat s ezen gazdasági ágánál a folytonos befektetés mellett csak évek múlva, de akkor igazán busáson kapja meg befektetésének kamatját. S ha valaki állatot akar tenyészteni, akkor a szó legszorosabb értelmében legyen állattenyésztő, nem pedig még most is van elég gazda — tisztelet a kivételeknek —, kik csak állatszaporítók. Ezek minden rendszer nélkül, a még ki nem fejlett állatokat használják fel tenyésztésre s össze-

vissza keresztezve nyernek olyan satnya ivadékokat, melyek semmire se használhatók. Szomorú, de pl. láttam szűk medencéjű fejletlen 3 éves kancacsikót fedeztetni nagy testű ardenii ménnel s eredménye az lett, hogy a kanca — jóllehet megvolt az okszerű beavatkozás — elpusztult, nem tudta megszülni az apától öröklött nagytestű ivadékot. Az állattenyésztés fellendülésének egy igen nagy akadálya az, hogy a pillanatnyi bevételért nagyon sok üsző kerül levágásra. Ezt megakadályozandó igen helyesnek találnám, ha a levágás alkalmával fizetett fogyasztási adó az állattenyésztést elősegítő módon akként reformáltatnék, hogy igazságos voltánál fogva ugy a fogyasztó közönséget, valamint a henteset kielégítse; például élősúly szerint mázsánként 2 korona. Az üszőkre pedig a fogyasztási adó legyen az előbbinek négyszerese. Ezáltal el lenne érve az, hogy a hentes az üszőt csak nagyon alacsony áron tudná megvenni s így az üszők legnagyobb része visszamaradna a ksigazdának tenyésztési célokra.

Az állattenyésztésnél legelső sorban meg kell állapítani szigorúan — tej-, hustermelő, avagy igavonásra alkalmas magyar fajta állatok tenyésztése — melyben haladni akarunk s mely irány gazdságunkba legjobban beillik; valószínűleg senki sem fog tejtermelésre dolgozni ott, hol a tejet értékesíteni nem lehet. Az irány megválasztása után a fajtaból egy ideál-állat formáit kell magunk elé állítani s csak azt az állatot szabad tenyésztésünkbe besorozni, amely ezt az ideál-állat formáit legjobban megközelíti s ez által a folytonos kiválasztással s különösen az apaállatok kiválasztására fordítva a legfőbb súlyt, elérjük, hogy tenyésztésünk tökéletes lesz. Az apaállatra kell fordítanunk a legnagyobb gondot, mivel ez van hivatva tenyésztésünket javítani, abba a jó tulajdonságokat átörökíteni, azt egyöntetűvé tenni. A gazda apaállatját olyan jó nevű tenyésztejből szerezze be, hol ezen jó tulajdonságokat nemzedékeken át tenyésztették s ezen jó tulajdonságok az egyes egyedeknél annyira megvannak rögzítve, hogy majdnem biztosan át is fogja örökíteni. Nagyon gyakran lehet vásárokon egyes igen jól és minden tekintetben megfelelően fejlett állatokat látni, de jó tulajdonságaikat nem tudják átörökíteni, mivel nem vérnibárdok s az ilyen apaállatok beszerzésétől a tenyésztőnek okvetlen tartózkodnia kell.

Továbbá az állattenyésztésnél szintén igen fontos dolog a rokon, illetve beltenyésztés kikerülése. Ilyentől nagyon tartózkodjék a gazda, mivel ez a tenyészte nem lesz elmentálló s a vérfrissítés céljából az apaállatok beszerzésénél felmerülő kiadás megtakarítása nagyon megboszulja magát.

Volt alkalmam hallani igen sokszor, hogy nem lehet a sertést tenyészteni, mivel a ser-

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszkozyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

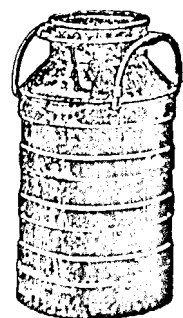
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.“

VAJKIVITEL: Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb áron veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

tésvész elvitt 60—70%-ot s kutatva a tenyészet után megtudtam, hogy 10 év óta nem változtattak kant. Én minden második évben változtatok kanjaimat, hason irányban haladó tenyészettől hozva újakat s a múlt évben is fellépett a vész; az állatorvos, midőnyájamat megvizsgálta, odanyilatkozott, hogy a betegség igen nagy foku s másodszeri megvizsgálás után az előre látható elpusztulást becsülte 25%-ra s a vész megszűntével a tényleges elpusztulás volt 11%. Ez kérem nagy rekord s ehez még hozzá tehetem azt is, hogy nálam 1/2 évet töltött süldők közül sertésvészben sohasem pusztult el több, mint 16% s az idén a vész beütött a 2 hónapos választott malacaim közé, hol az elhullás 20% volt. Ezt a kedvező állapotot is a rekonyénység kerülésének tulajdonítom. Ennek a gyakori kanváltatásnak még egy előnyös oldala van, mely a sertéstenyésztés számla javára esik, ugyanis a kanokat használat után megfelelő koruknál fogva mint tenyészállatokat értékesíteni.

Az állattenyésztésnél jövedelmet csak úgy lehet elérni, ha kitűnő és fajtajelleget magukon viselő állatok tenyésztésére fordítjuk a főszűrt. Viselje az az egyed magán és magában fajtájának összes jó tulajdonságait; ha ezt a gazda elérte, akkor állatainak nagy %-át, mint tenyészállatokat, magasabb árban tudja értékesíteni.

Az állattenyésztés nemesítésére nem elegendő csak a tenyésztésre alkalmas állatok kiválasztása, hanem azokat okszerűen, a tenyésziránynak megfelelően kell takarmányozni és ápolni. A helyes takarmányozásnak az állattenyésztésben épen olyan főszerepe van, mint a helyes kiválasztásnak. E mellett bizonyít az a régi közmondás is, hogy „kanca elli a csikót, de zab annak az anyja.” S a jó takarmányozásnak nagy horderejét már Mohamed is ismerte, belevevén az Alkoránba: „Ahány szem árpát adsz lovadnak, ugyanannyi bűnöd nyer bocsánatot.”

Ha a gazda rátér az extenzív gazdálkodásra, s a főszűrt az állattenyésztésre fordítja, nem tanácsos annak csak egy-egy ágát üznie, hanem viszonyaihoz mérten úgy a szarvasmarha, valamint a sertés, juh és baromfi-tenyésztést is kultiválja, miáltal megszoklik a kockázatot; ha egyik valamely közbe-

jött csapás miatt nem sikerül, akkor ott a másik.

Az extenzív gazdálkodási rendszerrel, a minimumra leszállított szántóföldek megművelését feles műveléssel gondolom megoldani s ezáltal a cselédek és munkások száma, valamint a kiadások is csökkennek. A cseléd és munkáskérdéssel a gazdának szintén foglalkoznia kell, mivel a most benyújtott törvényjavaslat oly terheket ró a gazdára a cselédekkel szemben, annyira kedvez a cselédeknek, hogy ma holnap ők lesznek az urak, ők parancsolnak, a gazdának pedig megengedik, hogy nekik fizetést adhasson.

Patrubány Miklós.

Hogyan védekezzünk esetleges takarmányhiány ellen?

Sok helyről jön a panasz, hogy a múlt szigorú tél az őszi kávéarészt elpusztította. Gyakori az olyan jelentés, hogy nemcsak az őszi árpa, búza és repce, hanem a lóhere is nagyrészt teljesen elfagyott. Ebből arra következtethetünk, hogy a mindinkább növekedő igények mellett az idei nyár végén és ősszel komoly takarmányhiány fog fellépni. Ha pedig ismét az 1904-éhez hasonló száraz nyárunk lesz, akkor nincs kizárva, hogy a baj a takarmányzegény 1904. évinél még súlyosabb lesz, amely takarmányhiány az utolsó évek hűdrágulásának egyik elősegítő tényezőjét képezte.

Egy cikk, a „Landwirtsch. Wochenschrift der Provinz Sachsen” hasábjain jelent meg, szintén e tárgygyal foglalkozik és arra figyelmezteti az olvasót, hogy legfőbb ideje, hogy a fenyegető takarmányhiány ellen védekezzék.

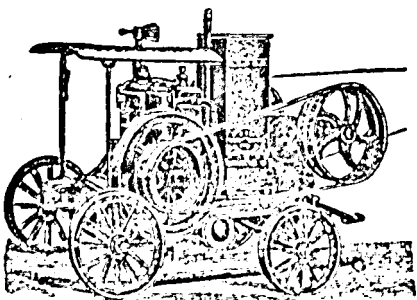
Arról van szó, hogy a nyári és az őszi takarmány készletről biztosítsuk magunkat, hogy a jelenleg annyira jövedelmező hizlalási és tejelő eredményeket a kívánt mértékben elérhessük. Jó kiegészítésül szolgál, mint azt a cikk is kiemeli, a kifagyott lóherére nézve a keverékvetés. A tejhozamot tekintetbe véve, ajánlatos sok borsót, babot és zabot, ellenben kevés búkkönyt vetni, árpát azonban lehetőleg kerüljünk. Különösen búkköny-borsó, búkköny-bab vagy mindháremnek a keveréke egészen jó tejelő takarmányt ad. Hogy a keveréknek különösen lehetőleg zöldtakarmány gyanánti felhasználhatóságát elérhessük, lagjobb, ha különböző távolságokban vetünk, hogy később, lehetőleg hosszú időközben, a keverékkel friss, nedvdus állapotban etethessünk és hogy ne kelljen a későbbi száraz, tápanyagban szegény és az állatoktól nem kedvelt takarmányt felhasználnunk.

Könnyebb talajon kitűnő zöld takarmányt ad a serradella és igen ajánlatos, hogy a serradella vetést ez évben könnyebb termőföld birtokosai különösen tekintetbe vegyék, hogy ősszel a kellő zöldtakarmányt megszerezzék. Kelet poroszországban az utóbbi években igen kifejlődött a szerradella vetése és igen kedvelik nemcsak a nagybirtokosok, hanem a kisgazdák is, mert a serradella egyrészt a tejelésre kitűnő zöldtakarmányt ad, másrészt legelőnek is alkalmas és különben ha bekövetkeznek a fagyok, akkor zöldtrágya gyanánt is igen kifizeti magát.

Ugy keverék, mint serradella elvetésénél ne hanyagoljuk el a trágyázást. Keveréknél a sulypontot a trágyázásnál a fosforsavra és káliumra kell helyezni. Normális viszonyok mellett a hüvelyes növényeknél ajánlatos pl. egy fosforsavas és kálium trágyázás 4—6 mm. thomasliszt, vagy 1 1/2—2 mm. 40%-os káliutrágya sőt nehéz talajon alkalmazni. A serradella sok káliumot vesz magához, úgy hogy egy aratásnál átlag 200 kg. káliumot von el a talajtól hektáronként, amiért Maercker ajánlja, hogy hektáronként 10 mm. kainitot adjunk hozzá. A fosforsavas trágyázást sem szabad elhanyagolnunk, ha jó termést akarunk, ajánlatos 3 mm. thomaslisztet alkalmaznunk.

Alkalmas szer továbbá, hogy a takarmányhiányt megelőzhessük, a takarmányrépa, amely kora ősszel határozottan egyike a legjobb és legolcsóbb tápanyagoknak és a kukoricával szemben az az előnye, hogy előállítására kevés munkát ad. A tejhozamra a takarmányrépa kitűnően hat. Ennél főleg arra kell gondot fektetnünk, hogy dus trágyázásról gondoskodjunk, mivel a takarmányrépa igen igényes a tápanyag iránt és közepes termésnél a termőtalajból 255 kg. káliumot, 45 kg. fosforsavat és 130 kg. nitrogént vesz el. A takarmányrépa e nagy kálium igénye miatt tehát, dus istállótrágyázásnál is, fosforsavas és nitrogén trágyázást a kálisó trágyázás elé kell helyezni. Normális viszonyok mellett a takarmányrépát 12—15 mm. kainittal hektáronként, illetőleg 4—5 mm., 40%-os káliutrágyával, azonkívül 2 mm. superfosfáttal vagy 3—6 mm. thomasliszttel és 2—4 mm. csilialétrommal vagy kénsavas ammoniákkal kell hektáronként trágyáznunk. Erős trágyázásnál takarmányrépát bármilyen talajon vethetünk és biztosan számíthatunk morgenenként kb. félholdanként 175—225 mm. átlagos mennyiségre. Igen kedvező viszonyok mellett a termés morgenenként 300 mm.-ra rughat. Nitrogéndus lapályos talajon kivált dus káli és fosforsavas trágyázás mellett feltűnően nő a takarmányrépa; így pl. Pozenben egyes területek 500 métermázsát adtak félholdanként.

Ama nagy jelentőség mellett, amelyet

Oberurseli Mótorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám. ■ MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM” BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MOTOR.

4000-nél több tízembem. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf. Esterházy László uradalmától, Sárosp (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, Albisi Béla Alsó-Szováta, Lőte Lázár Kaál.

Nincs többé büz!

A **Bonodor Folyadék** a legbüzősebb árnyék-szék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. *Elegysulya 5 kg. csomag, bérmentve 7.50 kor.* (Elegendő egy évre.) *1 kg. próbacsomag 2.50 kor.* csomagolással szállítás nélkül. Szétküldés csak készpénzért, vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: FODOR FERENC, Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/E.

1891

LEGYEK

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. Egy kilo elegendő 25 m² méterre. 5 kgr. leírással 6 kor. franko utánvétellel

Számos elismerő levél!

konyhából, kamrából, mészárszék-ből, istállóból, vágóhidról biztosan, elűzetnek, ha a falakat o o o o o

a szükségelt és növekedő állatlétszámnál az alkalmas takarmányszerzés bir, nagyon fontos, hogy minden gazda elejét vegye e szigorú tél utáni fenyegető takarmányhiánynak.

A szélmotorról.

Irta: **Báró Kemény József.**

Ma már minden gazdasági cikk azzal a kijelentéssel kezdődik, hogy a munkásviszonyok állandó rosszabbulásával a gazdának igyekezni kell, amennyire teheti, mindent géppel végeztetni; talán már unalmas is ez a kijelentés, de fájdalom napról-napra igazabb. Sok olyan munka fordul elő a gazdaságban, mi nincs időhöz kötve. Ilyen pl. darálás, szecskázás, vízhozás a reservoireba, mit sok helyt ma is emberrel végeznek, pedig ezen munkák így végezve aránytalanul drágák és éppen ezen munkák végzésére áll egy teljesen ingyen-erő rendelkezésünkre a szélben.

A mai modern szélmotor már nem játék, kiállták ezek már a praxis bírálatát. Látszik ez legjobban abból, hogy ma már el sem képzelhető amerikai farm szélkerék nélkül. Darálásra stb. már nagyobb 5-10 m. átmérőjű szélkerék kell, de pl. vízhozásra kellő nagyságú tartányokat feltételezve, egy 2 és fél m. átmérőjű szélkerék is megfelel. Ezelőtt két évvel vettem a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől egy „Gnom” jegyű 2 és fél m. átmérőjű szélkerék. Eredetileg kertem öntözésére volt szánva, de miután kertészetem rohamosan nőtt, úgy hogy ma már circa 20 k. h. területet foglal el, erre a célra már nem felel meg, hanem ló- és sertésállományom vízszükségletének huzására használok fel. Ezen kis szélmotort kívánom ez alkalommal ösmertetni. Ezen 2 és fél m. átmérőjű szélkerék 5-6 m. szélnél circa 0.5 HP-t fejt ki, tehát szivattyúzásra elég erős.

A motor szerkezete rendkívül egyszerű és éppen ezen egyszerűségből kifolyólag erős és azt hiszem javításra alig szorul (2 évi használat után még egy srófot sem cseréltem ki). Kezelése meg ugyiszólván semmi, mint a kenésre szolgáló stauferek két-három hetenkinti megtöltése s egy zsinór meghuzása a motor elzárására, illetve megállítására; kezelésnek számba nem vehető. Maga a motor áll 8 lapátból, melyek megfelelően vannak görbitve és erősítve, ezen lapátok egy közös tengelyen forognak; a lapátokkal ellentétes oldalon van az ugynevezet vitorla, ezt nevezhetjük bátran regulátornak is, mivel ezen vitorla állítja be a szélkereket a széllal szemközt, ezen vitorla fordítja el a szélkereket a széltől, ha az túl erős, s éppen ezen második működése roppant fontos és ezt végzi ezen kis motor regulátora bámulatos pontossággal.

Egy rosszul szerkesztett vitorla is beállítja a szélkereket a szél irányába úgy a hogy, de egy rosszul szerkesztett vitorla nem bírja a széltől elállítani a kereket; ez pedig igen fontos s ezen állításon fordul meg az egész szélmotor használhatósága. Ugyanis minden szélmotor egy bizonyos maximális szélnyomás kibírására s bizonyos fordulatszámra van szerkesztve s méterezve, s hogy ennél nagyobb szélnyomást ki nem bír, az természetes. Igen gyakran előfordul, hogy hirtelen támad erős szél, egy rosszul szerkesztett regulátor nem állítja el momentán a kereket, s ennek következtében a motor török; az ilyen szélkerékre mondjuk, hogy nem „viharbiztos”. Ellenben egy jól szerkesztett regulátor abban a pillanatban, ahogy a nagyobb szélhőkés éri, elfordítja szükséghez képest a kereket. Az ilyen kerék a legnagyobb vihart is kibírja, s ezt a kis „Gnom”-kerék nálam már számtalanszor produkálta.

Továbbmenve a szélmotor szerkezetében, a már említett szélvitorlán kívül van még egy kisebb vitorla, ez segíti a nagy vitorlát működésében.

Ezen vitorlához van egyuttal kötve egy drót, melyet alulról meghuzva a kerék mellé huzzuk a vitorlák, ezen vitorlákra a szél nyomást gyakorolva a széltől elfordítja a kereket úgy, hogy az forogni nem tud, a kerék tehát el van zárva. Ezen egész szerkezet, tehát kerék, vitorlák egy közös ráámra van szerelve, s ezen ráma egy tokban bármerre foroghat. Ebből áll az egész szerkezet. A szivattyu meghajtása következőleg történik. A szélkerék tengelye 90° alatt van meggörbitve s ide van erősítve a szivattyut mozgató rud. Még éppen csak a felállításra kívánok kitérni. Az ilyen kis szélkerék felállítása igen egyszerű, egy megfelelő gerendára fel lesz srófolva a motor, ennek megtörténte után az oszlop fel lesz huzva, s megfelelő erős drótokkal rögzítve, illetőleg kikötve. Az oszlop mellé ásunk két rövid oszlopot s ehhez is hozzásrófoljuk két csavarral, így felállítva a legnagyobb viharral is dacol. Röviden összefoglalva, hát megfelelő szeles helyet feltételezve, vízhozásra már ezen kis motor is teljesen megfelel. Ugyan nem tartozik „Gnom”-motorom leírásának keretébe, mindazonáltal talán nem lesz felesleges, ha kissé kitérek a szél erős kihasználására, mivel kivált az Alföldön szél örökké fú, s ennek okszerű kihasználása nagy haszonnal járna a gazdákra. Egy nagyobb, mondjuk 10 m. átmérőjű kerék erőkihajtása 4 m. szélnél 4 lóerő, 6 m. szélnél meg 8 lóerő, ez már olyan tekintélyes erő, hogy takarmánykészítéshez igen jól fel lehet használni, így pl. a darálásnál vagy őrlésnél egyszerűen készítünk a daráló felé

megfelelő nagyságu garatot s alája is egy megfelelő nagyságu felfogó edényt; most ha a garatot megtöltjük s a motort bekapcsoljuk, bátran ott hagyhatjuk a szélmotort, ha szél kerekedik megindul a motor s darál, őröl nekünk, ha kifogy a garat, hát legfeljebb üresen fut a gép, de lehet azt oly készülékkel is ellátni, amely ilyen esetben önműködőleg megállítja a kereket. Igazi tere a szélkeréknek azonban a vízhozás; nemcsak itatásra, hanem öntözésre is. Itt is igen egyszerű a dolog, megfelelő helyre csinálunk egy vizeztartányt, melyből vezetjük a csatornák a vizet az öntöző területre, egy 10 m. szélkerék vízemelő képessége igen tekintélyes, amennyiben 10 m. szállítási magasságra óránként circa 400 Hl. vizet tud szállítani s ha figyelembe vesszük, hogy az Alföldön évente 260 napon át számíthatunk a szélmotor munkaszolgáltatására, hát igen tekintélyes területet öntözhetünk meg. Hogy pedig éppen az Alföldön milyen óriási eredmény érhető el az öntözéssel, azt minden ember tudja.

(„Mezőgazdák.”)

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet” kolozsvár-megyei szakosztályának intéző-bizottsága f. hó 16-án (csütörtökön) d. e. 11-kor, a vármegyház kistermében ülést tart, melyre az intéző-bizottság tagjait tisztelettel meghívjuk.

Tárgyak:

1. Elnöki megnyitó.
2. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása.
3. Földmivelésügyi miniszteri leiratok:
 - a) kenderáztatók létesítése ügyében;
 - b) a mezőgazdasági termékeknek hamisítás elleni védelme ügyében.
4. Alispáni átiratok:
 - a) Pozsony város feliratának véleményezése a cukortermelési adó leszállítása ügyében;
 - b) a kereskedelmi- és iparkamarák feliratának véleményezése a szeszkontingens elosztása tárgyában;
 - c) Zombor város kérvényének véleményezése a sertésvész elleni állategészségügyi eljárás tárgyában.
5. Állattenyésztési felügyelőség átirata alapján az ez évben 5 járásban tartandó állatdijazások programjának megállapítása.

MOTOROK

gáz, benzin, szivógáz és nyersolaj-üzemre.

Malomberendezések, villany-motorok, dynamók a legnevesebb gyárakból, legjobb minőségben, feltűnően olcsón.

Teljes cséplő-készletek mindennemű üzemre. Villany-berendezéseket szakszerűen, jól és olcsón végzünk!

Benzin- és gőzekék!

László és Sugár technikai üzlet
Budapest, V., Váci-körut 74/d.

Telefon 47-20. ————— Telefon 47-20.

Önműködő mérőkészülék, mely a felmért tárgy nagyságát pontosan önműködőleg mutatja. Darabja csak 3 korona. Mindenkinek alkalmas és örökös.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

☛ Telefon-szám 567.

☛ Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

6. Beérkezett indítványok tárgyalása.
7. Gyapjufeldolgozó háziipari tanfolyam rendezésére vonatkozó beadvány.
8. Jelentések.

Kolozsvár, 1907. május 10.

Gróf Bánffy Miklós
szakosztályi elnök.

Éber Ernő
szakosztályi előadó.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A székely kiállítás rendező-bizottsága f. hó 8-án, szerdán Sepsiszentgyörgyön, Br. Szentkereszthy Béla elnöklete alatt, ülést tartott. A rendező-bizottsági ülésen Tokaji László e. g. e. titkár, kiállítási igazgató és Benkő Pál titkár referáltak.

A rendező-bizottság örömmel vette tudomásul a történt intézkedéseket. Benkő Pál gazd. tanár, kiáll. titkár előterjesztette az eddig beküldött bejelentéseket. Több nagyobb faipari telep tulajdonosa egy néhány vasuti kocsira menő fa és deszka felajánlásával tette könnyebbé a pavillonok felépítését.

A bizottság megállapította a Darányi földművelésügyi minisztertől kérendő segély összegét és a felterjesztés beadására nagyobb számú küldöttségnek a közel napokban való vezetését határozta el.

A kiállítási programok és bejelentő-ívek szétküldése még folyamatban van. A gép-osztály szabályzatát és bejelentő íveit: Tokaji László kiáll. igazgató (Kolozsvárról), a többi osztályait: Benkő Pál tanár, kiáll. titkár (Sepsiszentgyörgyről) küldik szét. Akik esetleg még nem kaptak, e két címre intézzék megkeresésüket.

— **Forster Géza** Az Országos Gazdasági Egyesületnek egykori igazgatója, ki míg ereje nem hanyatlott s életét a kinzó betegség alá nem ásta, résztvett minden hazafias agrármozgalomban, folyó hó 2-án este meghalt.

Forster Gézát szombat délután temették el nagy részvét mellett. A ravatal körül tisztelőinek nagy sokasága gyült össze. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter Balogh Vilmos államtitkárral képviseltette magát, a miniszterium részéről megjelentek a végtisztességen: Kvassay Jenő, Dobokay Lajos, Kazy József, Pirkner János miniszteri tanácsosok.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöksége részéről Desseffy Aurél gróf, Pallavicini Ede őrgóf, Bujanovics Sándor, az egyesület tisztikarából Rubinek Gyula igazgató vezetésével Szilassy Zoltán, Buday Barna országgyűlési képviselők, Jeszenszky Pál titkárok. A Magyar Gazdaszövetség részéről Bernát István országgyűlési képviselő, igazgató és Meskő Pál titkár.

— **Mezőgazdasági érdekképviselet.** Bernát István orsz. képviselő, a Magyar Gazdaszövetség igazgatója és Rubinek Gyula, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója, akiket Darányi Ignác földművelési miniszter fölkért a mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási szervezetéről szóló javaslat kidolgozására, a javaslat előadói tervezetét elkészítették és bemutatták. A miniszter, mielőtt a tervezet dolgában állást foglalt volna, a főnálló érdekképviseleti szervek véleményének megismerése végett elküldte a munkálatot az OMGE.-nek, ugyanis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége középpontjának a Magyar Gazdaszövetségnek és az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek. A főbb alapvető kérdésekre nézve a miniszter kérdőpontokat állapított meg, melyek a javaslat tárgyalásánál vezérfonalul fognak szolgálni.

— **A mezőgazdasági szeszkontingens megváltása.** A hivatalos lap keddi száma a pénzügyminiszter következő hirdetését közli: Az 1900. évi IX. törvénycikk 1. §-ának rendelkezéseire képest az 1907. évi szeptember hó elejével kezdődő 1907/8 évi felosztási (termelési) időszakban az ujonnan keletkező mezőgazdasági szeszfordék részeltetésére felhasználható 9000 hektoliter azon mennyiségének, mely a törvény 1. §-ának utolsó bekezdésében erre a célra kijelölt kontingensből ki nem kerül, megváltás útján való megszerzése céljából, az 1900. évi IX. törvénycikk 6. §-a alapján felhívhatnak mindazon ipari szeszfordévalalkozók, kik az ezen célra szükségelt kontingensmennyiséget, illetőleg annak egy részét megváltásra önként felajánlani szándékoznak: hogy ez iránti ajánlatukat, a megváltásra felajánlott kontingensmennyiségnek hektoliterekben való határozott kifejezése mellett, a folyó 1907. évi április hó 30-ik napjáig írásban a pénzügyminiszteriumhoz nyujtsák be. Ezen ajánlatokban azon megváltási összeg is kitüntetendő lesz, melyet az ajánlattevők a megváltásra felajánlott kontingensnek minden egyes hektoliteréért igényelnek. A kontingensnek ezen megváltása, az ajánlat elfogadása esetében, az 1907. évi szeptember hó első napján lép hatályba.

— **A kender és lentermelés föllendítése.** A kender és lentermelésének fokozottabb fölkarolása érdekében Darányi miniszter minisztersége első idejében gondoskodott ar-

ról, hogy erre a célra a beruházási törvénybe jelentékenyebb összeg vétessék föl. Most újabban körrendeletet intézett a gazdasági egyesületekhez, amelyben arra ösztönzi őket, hogy a len és kendertermelésre irányuló akcióját minél szélesebb körben ismertessék és hassanak oda, hogy a rendszeres áztatás lehetővé tétele végett az érdekelt községek az elhatározó lépést megtegyék. Egyben kijelenti a miniszter, hogy amennyiben a kendertermelés és megfelelő áztatás lehetővé tétele, illetve előmozdítása érdekében egyes intézkedéseket is szükségesnek találja az egyesület, erre vonatkozó javaslatát szívesen látja s kijelenti, hogy ha az egyesület az ügy érdekében szükséges felvilágosítások megadása, vagy kezdő lépések megállapításához szakközeg közreműködését óhajtana, a miniszter ebben az irányban is szívesen intézkedik.

— **A gazdasági tudósítók.** Ismeretes dolog, hogy a vetés állásáról, a mezőgazdasági állapotról és a várható terménymennyiségről a földművelésügyi miniszter nagyobb részt független, gazdasági ismeretekkel bíró és a gazdálkodást gyakorlatilag is űző szakértőket, a gazdasági tudósítók informálják. A földművelésügyi miniszter eltökélte, hogy a mezőgazdaság e nobile officiumával még sokakat megbiz, mert az a kitűzött szándéka, hogy minden gazdasági művelés alatt álló 10.000 kat. hold területnek legalább egy gazdasági tudósítója legyen.

— **A viharágyúzás vége.** A német földművelésügyi ministerium 1906. végén beszüntette a viharágyúzás iránti segélyadást és a jövőben e téren már nem fognak több kísérletet tenni. Ehhez a központi meteoroliga igazgatója: Dr. Peruter a következő megjegyzést fűzi: Alig van tárgy, amelyet a tudomány alaposabban és pontosabban megvizsgálhatna, mint ahogyan ez a viharágyúzásnál történt, amely Stájerországból származik és minden szabotossággal életbe lépett. Már az 1902. évi grázi nemzetközi kongresszus sem mutatott fel eredményt. Mindazonáltal Windisch-Feistritz mellett a legjobb methodusok alapján és államsegélyvel egy réten tettek ily kísérleteket. E kísérleti állomás vezetője, a közismeretes időjós, Prohaska tanár, szükségességét látta, hogy e kísérletek teljes eredménytelenségét kinyilatkoztassa. Ugyanilyen eredményre jutott Olaszországban Blaserna tanár is, noha sokkal több eszközzel, nagyobb helyen kísérletezett. Mint-hogy azonban általában azt állították, hogy a kísérlet eredménytelen volta abban rejlik, hogy a robbanás korán, a jégfelhő elérése előtt törtörténik, Blaserna tanár a Franciaországban alkalmazott rakéták és bombákkal való kísérletezéshez folyamodott, de ez szintén nem felelt meg a belé helyezett reménynek, dacára, hogy

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi
részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resicai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!
Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen téglyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Acél [] gerendely.

Sürgöncim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcím: „Agraria” Budapest. V. Váci ut 2.

Tiszta acélsanyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

8 kg.-nyi bombák állottak rendelkezésre, amelyek 1200 méternyi magasságot elérve, a jégfelhő magvában robbantak szét. A Windisch-Feistritzben és Olaszországban szerzett tapasztalatok nyomán arra a kérdésre, hogy vajjon a jégeső iegyőzésére a viharágyúzás jár-e eredménnyel, úgy az összes tudományos köröknek, mint a logikus észszel és megbírással bíró gazdának, csakis tagadó választ adhatunk, noha lesznek még emberek, akik beképzettsgükben a viharágyúzástól údvöt remélnék.

Fehér kopasznyaku fajta baromfit, tyukokat és kakasokat keresek megvételre! Akinek a régi erdélyi tiszta fajta, egészen fehér tollu, nagy testű kopasznyaku baromfiakból két évnél nem idősebb eladó példányai vannak, az sziveskedjék címét, továbbá: eladó állatainak számát, nemét, korát, színét, lehetőleg súlyát és egyéb pontos és részletes leírását, valamint árait az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalába, Kolozsvár — alanti számra való hivatkozással — mielőbb beküldeni. Ajánlattevőknek a vevő direkt fog válaszolni. (1898.)

— **Birtok-statisztika.** A képviselőház közgazdasági bizottsága május 2-án tartott ülésén elhatározta, hogy felkéri a kereskedelmi kormányt, hogy birtok-statisztikát készítsen annak felderítésére, mennyi magyar föld van idegen kézben és mennyi ment át és meg át idegen kézre. A kormány jelen volt képviselői megígérték, hogy kellő tájékozás után a kívánt munkálatra vonatkozó tervezetet még az ősz folyamán a bizottság elé terjesztik.

— **Összehasonlító termelési kísérletek takarmányrépamaggal.** Az OMGE. tagjainak teljesen díjtalanul bocsát rendelkezésükre a Mauthner Odön budapesti magkereskedő cég és pedig mindenkinek, aki ezért a céghez fordul, 10 kiló bármely fajta impregnált takarmányrépamagot azon célból, hogy azt a jelenlegi elkésett vetési időszakban más forrásokból hozott répamagokkal összehasonlító termelési kísérlet alá vehesse. Ajánlatos, hogy ezen összehasonlító termelésre felajánlott vetőmagot minél számosabban vegyék igénybe úgy az uradalmak, mint az egyes gazdák részéről is.

— **Rézgálichamisítás.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete figyelmezteti a szőlőbirtokosokat, hogy a permetezésre szolgáló rézgálicot ujabban oly módon hamisítják, hogy anilinnal festett vasgáliccal keverik, ami permetezésre alkalmatlan. Tanácsos azért a permetező anyag szükségletet megbízható helyről beszerezni, azonkívül vegyileg is megvizsgáltatni. A hamisítást úgy lehet fölfedezni, ha az oldatba késpengét mártunk, a tiszta rézgálicoldatban a penge rövid idő alatt rézvörös bevonatot kap, míg a vasgálic oldata ily bevonatot nem kap.

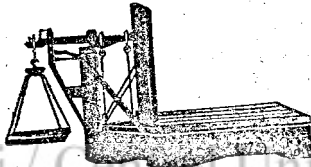
— **Gazdát eszerélt ősi birtok.** Az erdélyi ősi Makray-nemzetség első foglalásu hatezer

holdas uradalmát, amely Felpestes, Zsoszány és Erdőhát községek határán van, április 22. és 23-án Vajdahunyadon bírói uton elárverezték. A birtok legutóbbi gazdája Makray László volt. Az oláhságtól fenyegetett vidéken fekvő birtokot a felpestesi szép kastélyllyal együtt kétszáznegyvenezer koronaért Asbóth Jenő vette meg. Ez a birtokvásárlás nemzeti szempontból nagyjelentőségű, mert eleje vétetett annak, hogy egy jókora darab magyar föld oláh kézre kerüljön.

— **Az állami ménlovak 1907-ben.** A földművelésügyi miniszter most adta ki az állami ménekkel létesített fedezett állomásokról, az állami bérmenekről, valamint az állami ménesek törzsméneiről szóló 1907. évi kimutatást. Az állam tulajdonában ezidőszent 3250 mén van. És pedig angol fajta: 1515, angol telivér 278, arab telivér 68, arab fajta 312, Nonius 581, Gidran 209, lipiczai 172, nóri és rokonfajta 115. A mének közül 3027 drb fedezett állomásokra van beosztva. Ilyen fedezett állomás 908 van az ország területén, a legtöbb Bácsbodrogye megyében: 59, a legkevesebb: Hunyad-, Liptó-, Turóc megyék területén, ahol mindössze 1—1 van. 161 állami mén bérbé van adva, amelyek éve bére összege 600—2000 koronáig változik.

— **„Gazdák Biztosító Szövetkezete”** Vezérképviselete Kolozsvár, Attila-u. E. G. E. székháza. Biztosítást elfogad tűz, jegkár ellen és életre is! Előnyös feltételek! Tessék ajánlatot kérni!

— **Mesés szép 2 éves szőlőültvényeket** fajtisztaságban csak Willinger Márton szőlőtelepéről Zombán szerezhetünk be, hol a vevő a legelkiismeretesebb és pontos kiszolgálásban részesül. Tessék a központi szőlőkezelőszéktől árjegyzéket kérni.

HESZ-féle mérlegek

gazdasági használatra, mint: szekér-, marha-, raktár-, százados, tizedes- és tolosulymérlegek. — Elismert kitűnő elsőrendű gyártmány, mely valamennyi megküldetett kiállításon legmagasabb díjban részesítettet.

Hesz Viktor,

I. Erd. hidmérleggyára

Nagyszében

Árlapok ingyen és díjmentesen küldetnek.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

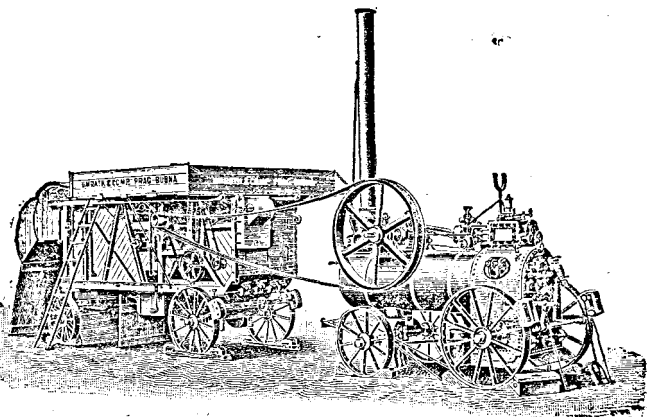
Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

A mi különlegességeink:

Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre.

ROSTÁK

Lokomobilok

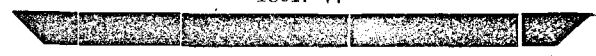
gazdasági és ipari célokra.

Kerekeken 12 HP.-ig Fekvők 100 HP.-ig.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

1801. V.

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolossvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevél kölcsönök

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4½%-os

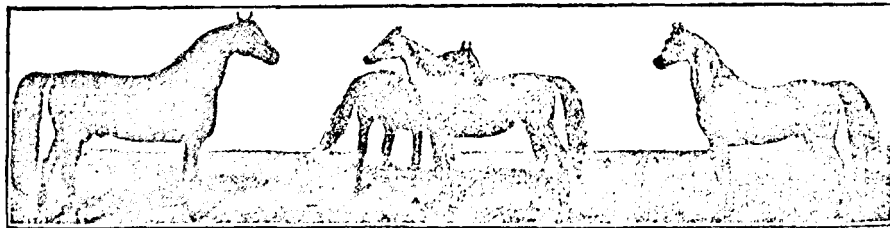
záloglevelekben.

A jelzálog felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfial adnak véleményét. 1001

HIRDETMEŒY.

A fogarasi m. kir. állami ménes lóállományából 1907. május 23-án délelött a fogarasi országos vásáron

2 hámos kanca, 2 hámos herélt és 1 anyakanca nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatnak.

1919

Méneparancsnokság.

Clichekelt
mindennemű nyomtatványok
szép és gyors kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer'sch
Hof- und Maschinenbau
Budapest
Vásáros köz 15. szám
Videk-magyarországi és külföldi
székhelyek.

Kolozsvári Takarékpénztár És Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200,000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539,522 K. 40 f.**

Betétek könyvecskékre és tolyózámlákra: **9.328.092 K. 84 f.**

■ Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■

■ Áruraktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt. ■

Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3—¹/₂5-ig.

Betéteket elfogad könyvecskékre vagy folyózámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcönöket készpénzben ad ház és földbirtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcönöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltőbb kamat mellett.

Folyózámlal hiteleket nyújt akár jelzálogi, akár értékpapír fedezet mellett.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyiszintén sorsolt értékeket is.

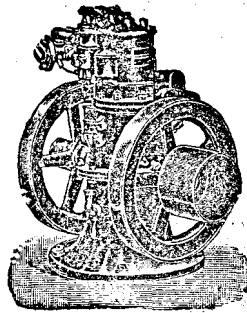
Árnkra előleget ad készpénzben, ha azok áruraktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő áruraktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönöket ad bármilyen ingóságokra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamat mellett. 1007

Kastélyok, istállók, borpincék villanyvilágítási berendezései

„Signer“ rendszerű önálló gépteleppel. A telep motorja gazdasági gépek hajtására is használható!

Referenciák: Dr. lovag Floch-Reyherberg Alfréd Sződrákos (80 lágos telep). — Tost Gyula, Göd (60 lágos telep). — Nadányi Miklós Fekete-Győrös, u. p. Tenke (50 lágos telep). Szomjas Gusztáv Tiszalök (40 lágos telep). — Nadányi Pál, Pusztakovácsi, u. p. Berettyóújfalú (25 lágos telep). — Bossányi József, Németspróna (15 lágos telep).

Ismertetést, költségvetést díjmentesen küld:

Signer F. és R.

mérnöki és elektrotechnikai vállalat
BUDAPEST, V., Kálmán-utca 15.

Mintatelep helyeinkben megtekinthető. Kényelmes fizetési feltételek. 1871. I.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyrészt közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 10. Miskolc, Városház-tár 20.

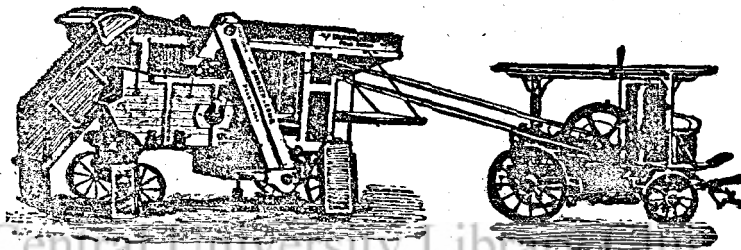
Dés, S.-A.-Ujhely, Felsősetátér. Fótér 9.

1729 Sárospatak, Kossuth Lajos-u. 70.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

benzin-motorait, benzin-lokomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

Szolid vidéki ügy-
nők alkalmaz-
tatnak. Árjegyzék
kivánatra ingyen
és bérmentve kül-
detik.

BUDAPEST, Nefelejts-uteza 59. szám.

1897

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68.

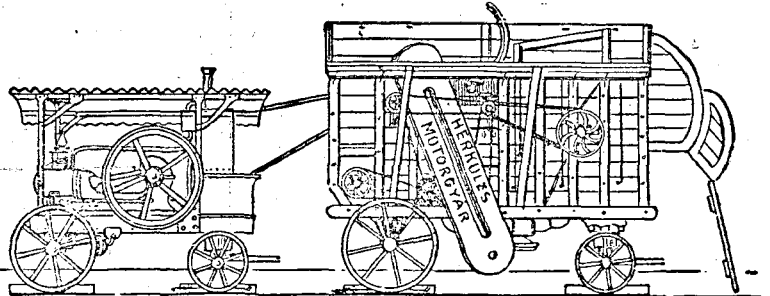
Össz a legelőnyösebb árak mellett ajánlatotok

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóheró-cséplők, szűrő-rosták, konkolozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet f. kapálók, szecakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, éretlők, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Gazdáknak fontos!

Legújabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-cséplőgépeket, tekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-ut 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vétetnek. — Árlap és elismerő levelek ingyen és bérmentve. 1855

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemköltség óránként és lóerőnként csak 1—¹/₂ fillér!
— Legolcsóbb és legrésztályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság!

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

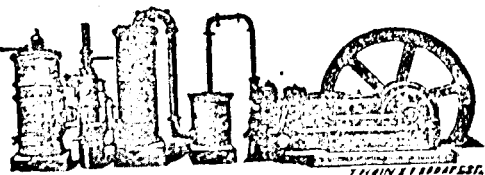
HAJÓS és TÁRSA okleveles mérnökök motorvállalata

1809

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Teleoon 66—69.

Arjegyzék és költségvetés ingyen.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-
zabona-
burgonya-
faszén-
gyapjú-

ZSÁK

kazal-
repcze-
behordási-
rostaalj-
waggon-

PONYVA

szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok. „HUNGÁRIA“ kettős kézi kévekötelek favéggel. zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet
NAGEL ADOLF, Budapest, Arany János-u. 10. sz.
Sürgőnycim: NAGELA BUDAPEST. 1906 Vidéki telefon: 35—92.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,970.340.— „
Tartalékok	764.760.16 „
Összesen:	2,735 104.16 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.23 „
1905. „	61.730.60 „
1906. „	39,243.65 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

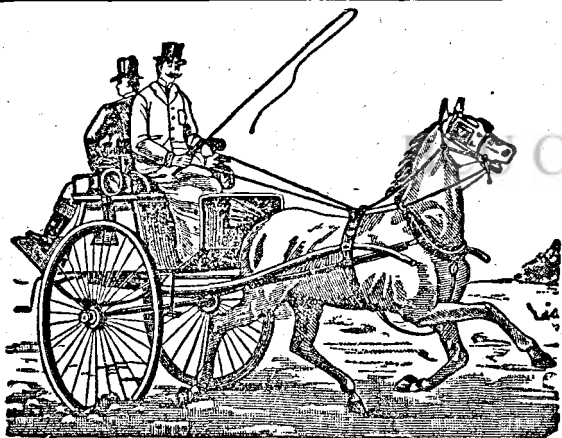
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2½%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és félvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

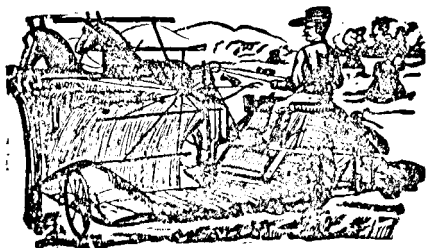
Sztyegártó, nyerges, bőröndös és sportcikkék készítője.

◇ TELEFON SZÁM 80—44. ◇ 1914

„NOXON“ Canada-kaszáló-gépeket

elsőrendű gyártmányt

Kéveköteket, Arató-gépeket, Fűkaszálókat,

melyek kifogástalanul dolgoznak, szállítanak:
MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS II./I.
gépgyára és vasöntődéje.

M. m. Frankfurt, Berlin, Párizs,

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **30 millió** koronánál több **nyereményt** fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a **két legnagyobb** nyereményt, és pedig:

kétszer a **600.000** koronás nagy jutalmat, a **600.000** főnyereményt.

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt

továbbá 5 à 100.000, 3 à 90.000, 3 à 80.000, 3 à 70.000, 4 à 60.000, több 50.000 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 20-ik új **125.000** sorsjegyre **62.500** pénznyeremény magyar osztálysorsjátékban **125.000** sorsjegyre **62.500** jut és összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 kor. és még sok egyéb nyeremény.

A *hét* melyik *napja* bir Önre nézve különös *jelentőséggel*? Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese.

Vasárnap
9776

Hétfő
41936

Kedd
109040

Szerda
123026

Csütörtök
9873

Péntek
46365

Szombat
12122

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.— „ „ 6.—; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 23-ig,

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfognak és az **első osztály huzása** már f. é május 23-án és 25-én lesz
1908

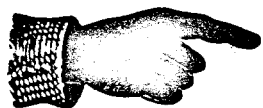
TÖRÖK A. és Tsa

Sürgőnycim: Törökék Budapest. **BANKHÁZ R. T. BUDAPESTEN** Sürgőnycim: Törökék Budapest

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Szervita-tér 3/a. (Saját palotánkban.) I. fiók: Váci-körut 4/a. II. fiók: TERÉZ-körut 46/a. III. fiók: Múzeum-körut 11/a.

Most

a legjobb alkalom amidőn igazán

olcsó pénzen mesés szépségű 1 és 2 éves gyök-
ojtványok kaphatók!

40 legjobb fehér és vörös borfaj 2 éves ezre 160 korona 1 éves 140 kor.
70 legfinomabb csemege és Muscat 2 " " 200 " 1 " 180 "
90 " Exquisit csemegefaj 2 " " 250 " 1 " 220 "

Csabagyöngye

legkorábbi ujdonság, bőtermő, finom Muscat-izű, már július 10-én érett
100 erős szokvány ojtvány, vagy európai gyökeres vesső 75 korona, 10 drb.
10 korona, 100 sima európai 65 korona, 10 drb. 8 korona.

Amerikai

saját szükségletemre visszatartott, de az ojtványkészítés megszüntetése végett eladásra kerül:

Sima	I. Ripária portális	22 K	bámulatos 2	I. 45 K	
	I. Rup. Monticola	22 "		éves gyökeres	I. 35 "
	Arramon X Rup.	24 "			I. 45 "
	Solonis	20 "			I. 36 "

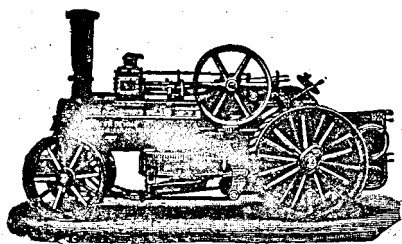
Amerikai hibridek minden fajban, Berlandierik, 2 évesek, Csabagyöngye eredeti nagyságu remek fénynyomat dbja 75 fillér.

- Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

Villinger Márton
szőlőkezelősége,
Zomba.

1918

Dehne Fr. gőzekegyára Halberstadtban.

1835

Gőzekemozdonyai házagpótló fontos újításokkal vannak ellátva. Az eddigieket minden irányban megelőzik. Versenyképes árak, kedvező fizetési feltételek.

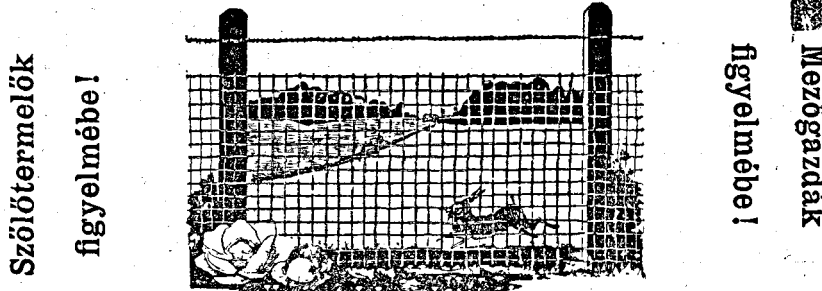
Vezérképviselet:

TIMÁR EDE
Budapest, Lipót-körut 28. sz.

Fiumei Kávébehozatali Társaság kolozsvári főkelepe Mátyás-király-
tér 12. (Telefon. 475.)
o o Oránként friss pörkölés. o o
Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm
3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő
íze felülmulhatatlan. o o o o o o

Tea és Rum különlegességek.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK

Szőlőtermelők
figyelmébe!

Mezőgazdák
figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 49/30.

ajánlja kizárólagosan szabadalmazott **Hungária sodronyfonatát**, mint a legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeinel fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. A szőlő- s mezőgazdaságra néve rendkívül fontos és világszabadalommal védett találmány előnyét: Olcsóság!

Horganyozott vassodronyból készül, (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel.

Készletben: 1, 1½, és 2 méter magasságban valamennyi dróterösségben.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm

Ár □-méterenként: 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszuk) lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenként: 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Csomagolásért, földadási és kezelési költségeket számítok négyzetméterenként 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átjárást megnehezíti. A fonat csavart szálat — mint vékony sodronykeleket — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képesség; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva. 1/3 m. és 75 cm. magas fonat kapható az 1 m. és 1½ m. magasnak közepén való elválasztás révén.

Könnnyű kezelés: Kézrel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szerezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Ez által a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskésodrony alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony ára méterenként 6 fillér, horganyozottan, 6 cm. tüsketávolsággal.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat, csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat sodronyfonat és kovacsolt vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostályokat, ökörszűkösarakat, szikrafogókat, szőlőbogyórostákat, cséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengeket stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1874

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Homlokzatok és belsőhelyiségek

meszelésére
a legjobb és a
legtökéletesebb

Kimerítő ajánlatot és mintát szívesen küld:

LUTZ EDE és TÁRSA

1894. I.

Festékgyára,

BUDAPEST, Örmagy-u. 4.

Kelemen és Deutsch
műszaki üzlet

Budapest,
VI., Gyár-utca 32.

Telefon: II-85.

1901. Amerikai

kézi daráló,

kukorica és egyéb mag-
neműek darálásához leg-

jobb kivitelben 20 korona
árban helyt Budapest.

Nagyobb vételnél megfelelő engedmény! Szállít továbbá: szerszám és szerszámgepeket, gépolajat, gépkenő zsírt, transmissió részeket és bármely más műszaki cikkeket.

Jutányos árajánlattal ingyen és bérmentve szolgálunk.

Szíves megkereséseket kérünk.

SCHMIDT M.

és üvek, pénz, szivar- és cigarettá- stb. tőrcsüit.
Árjegyzék ingyen. 1859

szilgyártó, nyerges és bőröndös
Budapest, VIII., Rákoci-ut 23.
a Vas-u. sarkán. Ajánlja-
saját gyártmányu kocsizó-
és lovagló szerszámait,
utazó- és kézi bőröndök
női kőzitáskák (riálókü)
1859

Sovány és hizott sertéseket

legjobban értékesít és beszerez

BAUER B. GYULA sertésbizományos

BUDAPEST, VIII., Rákóci-u. 73.

Telefon 79-41. Telefon 79-41.

Minden felvilágosítást díjtalanul készséggel adnak.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 28. sz. a. kaphatók.

Legujabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, diszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 28. szám.
 Régi házszám Gyár-utca 50.4

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

Ajánlja teljes jótállás mellett

Benzinmotor és villamos benzinlocomobil cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel.

Egyedül létező újdonság. Önműködő ellenőrző és biztosító szelep

Benzinlocomobilok szabadalmazott kettős tisztító cséplőkkel VI., Gyár-u. 28. sz. mindenkor üzemben láthatók.

1804 Ezen motorcséplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély). Gróf Mikos Kelemen úrnál, Magyarcséte (Erdély). Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed és az ország több száz kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részletre!

KALLAI LAJOS- ítele motorcséplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbbben beváltak, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 28. sz. a. kaphatók.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

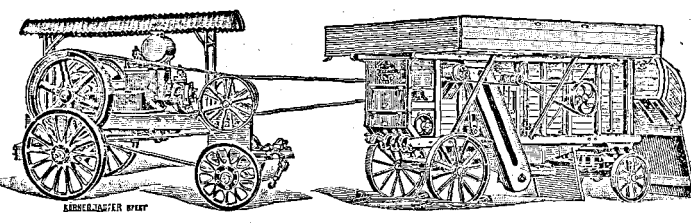
EGYEDÁRUSÍTÓ ABELES EMIL

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNL

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőimet vagy megbízottjait a telepemen ingyen betanítom a kezelésre. o o o o o o o o o o

A LOKOMOBILOK viz elpárolgatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 15 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

BENZIN-LOKOMOBILS CSÉPLOKÉSZLETEK.

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Elsőrangú gyártmány.

FELTÉTELEN BIZTOS ÜZEM.

1892

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és rutinosan direkt forrásból közvetít.

Cim:
Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762 Telefon 311.

Mérnöki iroda!

GÁBOR REZSŐ, okl. mérnök.

Budapest, VIII., Rákóczy-ut 73.

Birtoktagosítások, határrendezések, dűloutak kitűzése, eredei és mezei vasutak és utak tervezése és építése. Helyiérdekű vasutak előmunkálatai és tervei. Árter meghatározás. Ártöltések, belvízlevezető és öntöző csatornák, talajjavítás, áthidalások. Vizvezeték, csatornázás, fűtés, szellőzés, világítás. Gazdasági épületek tervezése. Mindennemű felmérések és tervek, költségvetések.

1915.

Ur! Rezső

sertésbizományos Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12. Telefon: 97-05.

Sertéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít

1870

Bendel Gusztáv BUDAPEST, V., Váci-körút 80.

Ajánlja mint egyedélarusító Magyarország és melléktartományai részére a híres konstanci vasöntőde- és gépgyár r.-t. (Rieter & Koller) legujabb

téglagyártó-gépeit.

Különös figyelmet érdemel: Az összes téglagyártógépek és készülékek a legujabb kivitelben vannak építve és pedig 30 évi tapasztalatok alapján.

Kitűnőnek bizonyult modernebb készülékek cserepélgégyártásához. Kivánatra költségvetések és külön katalógusok!

Kényelmes részlettörlesztésre szállítunk!

Vadászfegyvereket, valódi belga gyártmány. Gramafonokat és hangszereket. Fényképező készüléket. Látcsöveket.

Szénási és Kardos VII. kerület, Rákóczi-ut 86/W.

Kérje nagy képes árjegyzékünket ingyen és bérmentesen

1916

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postatakpénztári Cheque számla: 15603 Cheque számla: a Magy. Ieszámlit. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTYLYA
 utján törlesztéses jelzálogköcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban honyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.
 Köcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdaságisteknek.

KÖLCSONT
 sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre — a legelőnyösebb módon eszközöl.

Arjegyzék, költségvétés és szakaszerű felvilágosítás 1461 ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint közéleti szövetségeknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

Bérbeadó!

Hunyadvármegyében, a Sztrigy-folyó mentén, vasútállomás mellett, circa 300 k. hold jó minőségű szántó, legelő és rétből álló birtok. A birtok jó gazdasági épületekkel és gazdatiszti lakással bir. Gazdasági felszerelés és állatok nem adatnak át. Erdő nem képezheti haszonbérlet tárgyát, azonban a faszükséglet a tulajdonos erdőjéből fedezhető. A birtok 1907. őszén volna átadható. Bővebb felvilágosítást nyujt: **Barcsay Andor dr.** országgy. képviselő, Budapest, V. Akadémia-u. 9.

1896

1877

Szigeti Lajos utódai

HÉJJ és STIASNY

szilgyártók, nyergesek és bőröndösök

BUDAPEST, VIII., Múzeum-körút 10/c sz.

A legnagyobb raktárt tartunk nyergekből, lószerszámokból, mindennemű lovagló- és utazási cikkekből s minden készítményünk elegáns és tartós kivitelű. Ugy lófűlszerelési tárgyokban, mint bőröndökben és általában bármiféle utazási cikkeiben a legfinomabb és legszebb kapható, még pedig úgy a szerényebb, mint kényesebb igényeket kielégítő. Tartalékos tiszték részére a fegyvergyakorlat tartamára kompl. nyergeszerrel kölcsön is szolgálunk.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉTÜTEMŰ NYERSOLAJ-
MOTOROK és LOKOMOBILOK
ÜZEMKÖLTSÉGEK NAGYSÁGSZERINT

1 1/2-2 FILLER
ÓRÁNKENT és LÓERŐNKENT

NINCSEK ROBBANÓ és TŰZ-VESZÉLY
MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
VÁCZIKÖRÚT 76.

HAZAI IPAR!!

1811

Szontágh Pál

rézaru gyári raktára.

Budapest, IX. Üllői-ut 19.

Ajánlja saját gyártmányu, eddig a legjobbnak elismert szabadalmazott

Turul szőlőpermetezőit.

Legfőbb előnye: Szélkazanja könnyen kivethető, ez által a permetező könnyen tisztítható és télire tisztán eltehető.

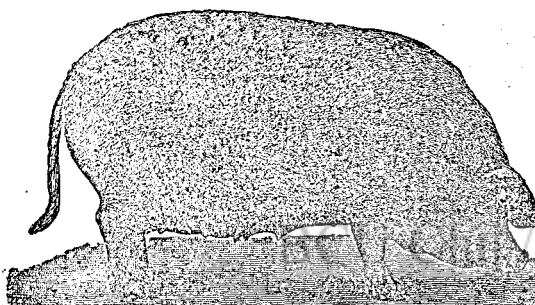
Továbbá Turul-rózsapermetezőt 7/10 és 2 literes nagyságban. Prospektus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik. 1893.

Yorkshire-sertések

erős, nagy, csontos példányok, tenyésztésre kiválóan alkalmasak eladók,
Lovag Aubin Károly gazdaságában

Királyhalmán (Nagyküküllő-megyel u. p. Alsó-Komána, M. Á. V. Homoród-Kőhalom,

Bővebb felvilágosítást a tulajdonos ad, ki előjegyzéseket is elfogad.

1884

CSABAGYÖNGYE

már július hóban érő, bőtermő, igen jól szállítható muskatály szőlő-ujdonság, sima és gyökeres vesszők és egyéb exquisit szőlőfajták árjegyzéke

1854 megjelent.

Sajgó, posta: Szécsény
Siposs Imre
ny. kir. jbiró szőlőszetéről.

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házbéradó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kissébeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Előnyös feltételek. Teljes 100-as árfolyam.

Acetylén világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott LUX készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a vízbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli berendezések.

Speciálítás: önálló kis telepek. (Elektrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Kezelés nincsen olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fillérbe, egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül Motorok: benzine, gázra, nyersolajra stb.-re bármilyen célra.

FEJÉR és SCHMIDT

Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

1807 (a.)

Gyecs és olcsó lebonyolítás.

1596

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legjobb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcaiban, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

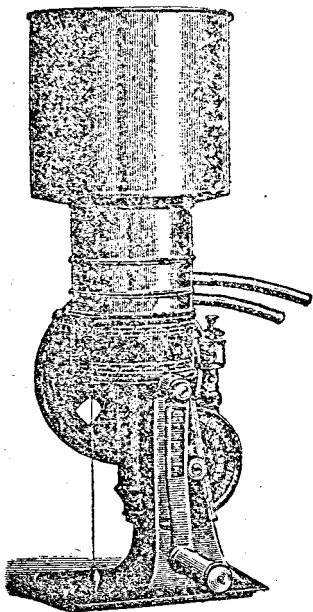
Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvárt, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! Vizvezeték! Villanyvilágítás!

Alfa Separator r. t., tejjgazdasági gépgyár

Budapesten, VI. Lomb-u. 11.

1907. évi mintájú Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölöző-
gép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejjgaz-
dasági gépeket és eszközöket, beren-
dez teljes tejtelepeket. Mindig friss
oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!
Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

FISCHER

-féle szab. impregnált szavatolt
tisztá lenből készült vízhatlan
ponyvával óvhatók meg a leg-
biztosabban a kazlak. gépek és
kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak
10-12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák-
és ponyvagyár Budapest, V., Mádor-u. 31-33., az ország
legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindennemű juta- és lenzsákok gyártása.
Ponyvakölesző intézet.

Hirdetéseket
jutányos ár-
ban felvállal
e lap kiadó-
hivatala.

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.
KWIZDA FERENC JANOS

cs. és kir. ausztriai-magyarországi, kir. román és bolgár fejed. udv. szállító, ker. gyógyszerész
1737. I. Korneuburg, Bécs mellett. — Lósportcikkek.

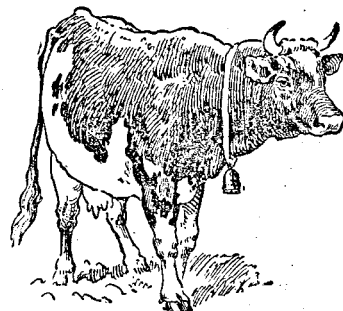

Kwizda-féle Restitutions-fluid

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

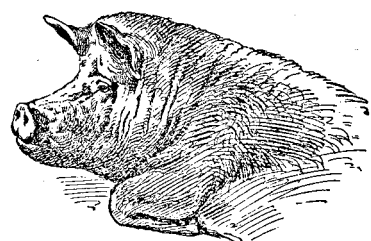
Több mint 40 éve használják az udvari
és más nagyobb istállóknak, úgy a pol-
gári mint katonai körökben, az izmok
erősítésére, nagy használat előtt és izom-
bénaság ellen. A lovat trainingben igen
nagy munkabírásra képesíti.

KWIZDA-féle Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok
részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban
használatban étvágytalanság, rossz emésztés-
nél, a tej javítására s a tejelés fokozására.
1 doboz ára 1-40 K. 1/2 doboz 70 fillér.

Csakis ezen védjeggyel valódi. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár:
TÖROK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, VJ., Király-utca 12. és Andrásy-ut 26, szám.

Kwizda-féle sertés-por

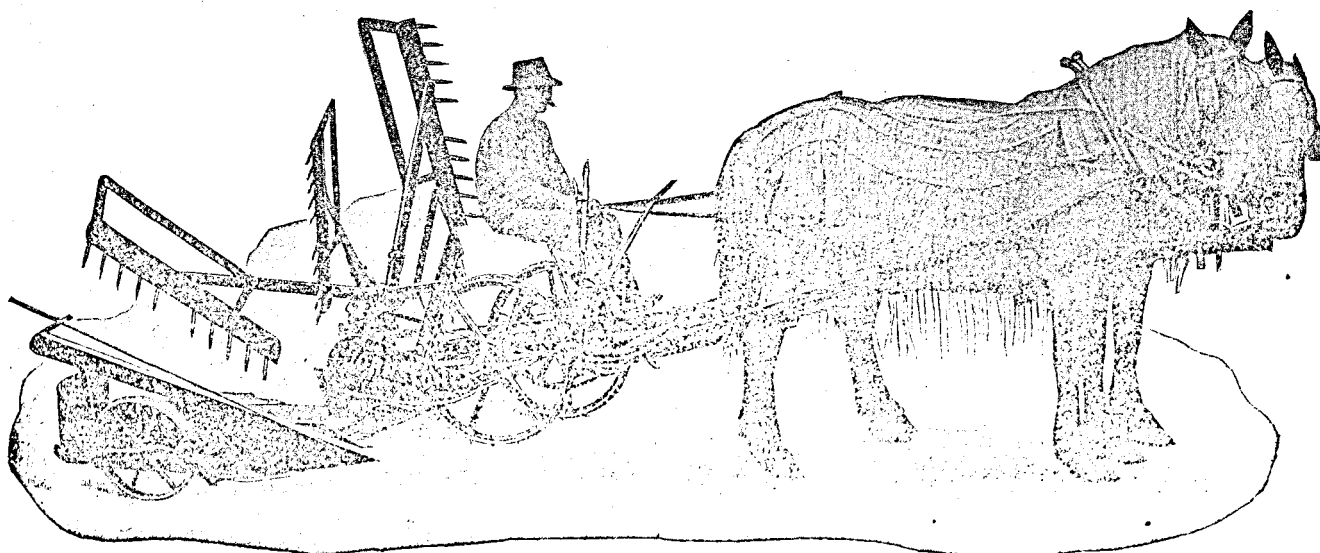
Egészségi por a hizlalás előmozdítására.
Kis doboz Kor. 1-20. Nagy doboz Kor. 2-40.

Kwizda-féle baromfi-por

dietaetikus szer a tápszerhez való hozzáadásra
ludak, kacsák, tyukok, gyöngytyukok, pávák stb.
részére. Egy doboz ára K. 1.

Az eredeti **MÉLOTTE** tejfölözőgép 0-08% zsirtartalomra fölöz. Ezt bizonyítja a Magyar-
országi vezérképviselő, a **GEITNER és RAUSCH** cég Budapest, VI.,
Andrásy-út 8. kezeiben lévő, hivatalos bizonyítvány és számos elismerő levél, mely a gép
tartósságát is dicséri. Teljes tejjgazdasági telepek berendezése kézi és erőhajtásra.
Árjegyzék és ajánlat ingyen! Alapítva 1865. 1856 Számos első kitüntetés!

A The Johnston Harvester Co.

legmodernebb
amerikai speciális
aratógépgyár,
mely a magyaror-
szági használatra
szánt gépeket tel-
jesen a hazai viszo-
nyokra alkal-
mazva készíti.

JOHNSTON

kéveköto aratógépek, marokrakó aratógépek, fűkaszálók, szénaforga-
tók és gyűjtőgépek a legtökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és
legmegbízhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

A „JOHNSTON” aratógépek dőlt gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1906-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre;
az 1907-re már eddig is beérkezett több száz darabra szóló utánrendelés a „JOHNSTON”-gépek birtokosainak megelé-
gedését minden dicséretnél meggyőzőbben bizonyítja. 1910

Vezérképviselő és főraktár: **Melichár Ferencz Bächer Rudolf** Budapest, VI. Nagymező-utca 68.